

EIP-ryhmän avoimuuspolitiikka - Opas hankkeiden toteuttajille ja yhteistyökumppaneille

1. Johdanto

EIP noudattaa avoimuuspolitiikkaa, joka vastaa EU:n avoimuusvaatimuksia ja parhaita kansainvälisiä käytäntöjä. Poliittikka on saatavilla EIP:n verkkosivuilta kaikilla unionin virallisilla kielillä¹.

Euroopan unionin pankkina ja EU:n elimenä EIP:llä on erityinen velvollisuus toimia mahdollisimman **avoimesti ja läpinäkyvästi** EU:n kansalaisia ja suurta yleisöä kohtaan. Rahoituslaitoksena EIP:n on kuitenkin säilytettävä **luottamus** suhteessaan asiakkaisiin, rahoituskumppaneihin, sijoittajiin ja muihin kolmansiin osapuoliin.

Avoimuuspolitiikassa linjataan EIP-ryhmän avoimuuden ja sidosryhmävuorovaikutuksen lähtökohdat. Siinä määritetään ohjaavat periaatteet koko EIP-ryhmän toiminnalle sekä yksityiskohtaisemmat säännöt, jotka koskevat vain Euroopan investointipankkia.

Jokaisella on oikeus avoimuuspolitiikan mukaan pyytää **EIP:ltä mitä tahansa tietoa ja asiakirjoja**. Samalla kuitenkin varmistetaan EIP:n hallussa olevien **luottamuksellisten tietojen suoja**.

EIP-ryhmä on sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan. EIP-ryhmä ei hyväksy minkäänlaisia koston toimenpiteitä sellaisia henkilöitä tai organisaatioita kohtaan, jotka käyttävät avoimuuspolitiikan suomia oikeuksiaan.

2. Oppaan tarkoitus

Tämän oppaan tarkoituksena on **antaa hankekehittäjille, lainanottajille ja rahoituskumppaneille tietoa avoimuuspolitiikan periaatteista ja keskeisistä säännöksistä** sekä niiden käytännön soveltamisesta EIP:n toiminnassaan tuottamaan tai vastaanottamaan tietoon.

EIP pyrkii aktiivisesti **edistämään avoimuutta ja hyvää hallintotapaa** kaikissa rahoittamissaan hankkeissa, sijoitustensa kohteena olevissa yrityksissä ja yleisesti kaikkien sopimustahojensa kanssa. Sen vuoksi on tärkeää, että EIP:n hankekehittäjät ja yhteistyökumppanit tutustuvat avoimuuspolitiikan keskeisiin periaatteisiin sekä tarvittaessa toteuttavat niitä yhteistyössä EIP:n kanssa.

¹ <https://www.eib.org/en/publications/eib-group-transparency-policy-2021>

EIP kannustaa hankekehittäjiä, lainanottajia ja muita asianmukaisia toimijoita **asettamaan EIP:n rahoittamien hankkeiden ympäristö- ja yhteiskunnalliset tiedot kansalaisten käyttöön**, olemaan avoimia ja läpinäkyviä suhteissaan ja järjestelyissään EIP:n kanssa sekä noudattamaan rahoitetuissa hankkeissa avoimuuspolitiikassa kuvattuja periaatteita. Tämä on tehtävä loukkaamatta EIP:n ja muiden kolmansien osapuolten oikeutettuja etuja, sekä sovellettavia lakeja ja asetuksia noudattaen.

Tämä opas ei ole täydellinen ja kattava esitys avoimuuspolitiikan sisällöstä. Siinä ei käsitellä muusta kansainvälisestä, EU- tai kansallisesta lainsäädännöstä mahdollisesti johtuvia raportointi- ja julkistamisvaatimuksia. Opas on laadittu yksinomaan tiedotustarkoituksiin, eikä sillä ole vaikutusta kolmansien osapuolten oikeuksiin tai velvollisuuksiin.

Tarkempia tietoja varten hankekehittäjiä ja kumppaneita kehoitetaan tutustumaan avoimuuspolitiikkaan sekä ottamaan yhteyttä EIP:hen virallista ohjeistusta saadakseen.

3. Avoimuuspolitiikan perusta

- EU:n toimielinten, elinten ja laitosten **avoimuuden periaate** on kirjattu **sopimukseen Euroopan unionista (SEU)** ja **sopimukseen Euroopan unionin toiminnasta (SEUT)**, erityisesti niiden 1 artiklaan sekä 15 artiklan 1 kohtaan.
- Lisäksi pankin on EU:n elimenä sovellettava tilanteen mukaan asetusta (EY) N:o 1367/2006 tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin.
- Sen vuoksi EIP-ryhmä on laatinut avoimuuspolitiikan, jossa kuvataan tämän sääntelykehyksen soveltamista käytännössä EIP-ryhmän menettelytapoihin.

4. Avoimuuspolitiikan sisältö

- Avoimuuspolitiikkaa ohjaavat **avoimuuden, luottamuksen turvaamisen ja liikesalaisuuksien säilyttämisen periaatteet sekä halu kuunnella ja edistää keskusteluyhteyttä**.
- Poliitikassa kuvataan, mitä tietoja pankki säännöllisesti julkaisee verkkosivuillaan (ks. kohta 4.1). Siinä myös annetaan jokaiselle oikeus pyytää EIP:n hallussa olevia tietoja ja asiakirjoja sekä kuvataan käytettävät menettelyt (ks. kohta 4.2). Lisäksi avoimuuspolitiikassa kuvataan pankin yleinen lähestymistapa avoimuuteen, sidosryhmävuorovaikutukseen ja julkiseen kuulemiseen sekä yleisön käytettävissä olevat valitus- ja muutoksenhakumenettelyt.

4.1. Tietojen julkaiseminen

- Tukeakseen ja edistääkseen avoimuusperiaatteen toteutumista EIP on sitoutunut säännöllisesti julkaisemaan täsmällistä tietoa roolistaan, politiikastaan ja toiminnastaan kohtuullisessa ajassa, erityisesti verkkosivujensa kautta (www.eib.org).
- EIP julkaisee yhteenvedot hankkeista, joiden rahoittamista se harkitsee. Yhteenveto julkaistaan siinä vaiheessa, kun neuvotteluissa hankekehittäjän kanssa on edetty niin pitkälle, että hankkeen arviointi voidaan aloittaa. Tämä vaihe edeltää rahoitusesityksen toimittamista EIP:n hallintoneuvoston hyväksyttäväksi.

- Joitakin harvoja hankeyhteenvedoja ei välttämättä julkaista ennen hallintoneuvoston hyväksyntää, tai joissakin tapauksissa ennen rahoitussopimuksen allekirjoittamista. Tämän tarkoituksena on suojata perusteltuja etuja avoimuuspolitiikan 5. lukuun kirjattujen, tietojen julkistamista koskevien poikkeusten perusteella (ks. oppaan seuraava luku).
- Sopimuksen allekirjoituksen jälkeen hankeyhteenvedoon liitetään täydentävyyttä ja vaikutuksia koskeva lausunto (Additionality and Impact Statement, AIS). Lausunnossa kuvataan, miten EIP:n rahoittamat hankkeet toteuttavat täydentävyyttä ja vaikuttavuutta koskevia tavoitteita.
- EIP:n hallussa olevat **ympäristötiedot** julkistetaan hankkeen elinkaaren mahdollisimman varhaisessa vaiheessa EIP:n julkisessa asiakirjarekisterissä, jota ylläpidetään verkkosivulla (<https://www.eib.org/en/registers/index.htm>).
- Asiakirjan siirtämistä julkiseen arkistoon yleisesti saataville arvioidaan 30 vuoden kuluttua asiakirjan laatimisesta. Pääsääntöisesti EIP:n hallussa olevia tietoja säilytetään vain niin kauan kuin voimassa olevat säilyttämisvaatimukset edellyttävät (kohta 5.15).

4.2. Tietojen julkistaminen

- EIP saa säännöllisesti yleisöltä (esim. kansalaisilta, kansalaisjärjestöiltä ja tutkijoilta) **julkistamispyyntöjä**, jotka käsitellään avoimuuspolitiikan mukaisesti. Osa näistä pyynnöistä koskee pankin asiakkailta tai yhteistyökumppaneilta saatuja tai niiden toimintaan liittyviä tietoja ja asiakirjoja.
- Pankin avoimuuspolitiikka perustuu **julkisuusolettamaan** (kohta 5.1). Tämä tarkoittaa sitä, että **kaikki EIP:n hallussa olevat tiedot ja asiakirjat voidaan periaatteessa pyynnöstä luovuttaa** niistä kiinnostuneille tahoille.
- **Pankin on kuitenkin kunnioitettava liikeyhtiönsä tietojen luottamuksellisuutta.** Se ei julkista sellaisia tietoja, jotka vaarantaisivat oikeutettujen etujen suojan, liikesalaisuuksia koskevan vaitiolovelvollisuuden tai EU-lainsäädännön noudattamisen (esim. markkinoiden väärinkäyttö).
- Avoimuuspolitiikassa määrätään erityisesti **poikkeuksista**, joiden tarkoituksena on suojata perusteltuja etuja, jotka pyydettyjen tietojen luovuttaminen voisi vaarantaa (ks. avoimuuspolitiikan luku 5).
- Pankki ei ilmaise esimerkiksi sellaisia tietoja, jotka vahingoittaisivat :
 - hankekehittäjän tai muun kolmannen osapuolen **taloudellisia etuja** (kohta 5.5). Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi EIP:n laatimat tai vastaanottamat liiketoimintaa tai taloutta koskevat tiedot, tekijänoikeuksien suojaamat tiedot sekä muut tiedot ja asiakirjat, jotka eivät ole julkisia; neuvotteluita, oikeudellisia asiakirjoja ja niihin liittyvää kirjeenvaihtoa koskevat tiedot ja asiakirjat; sekä salassapitosopimuksen alaiset tiedot ja asiakirjat tai sellaiset tiedot ja asiakirjat, joiden osalta kolmannella osapuolella on oikeutettu luottamus siihen, ettei niitä ilmaista ulkopuolisille.
 - hankekehittäjän tai muun kolmannen osapuolen **teollis- ja tekijänoikeuksien suoja** (kohta 5.6).
- Näitä poikkeuksia sovelletaan, ellei **ylivoimainen yleinen etu** edellytä tietojen ilmaisemista. Ylivoimainen yleinen etu katsotaan perustelluksi esimerkiksi silloin, **kun pyydetty tieto liittyy ympäristöpäästöihin** (esim. ilmaan vapautuvat tai eri lähteistä syntyvät kaasut ja hiukkaset). Tällaiset tiedot siis periaatteessa **luovutettaisiin** pyynnöstä.

- Edellä esitetty koskee myös **kolmannen osapuolen toimittamia tai tuottamia, EIP:n hallussa olevia** tietoja ja asiakirjoja. Ennen pyydetyn tiedon tai asiakirjan luovuttamisesta päättämistä **pankin on kuultava asian osapuolia arvioidakseen, soveltuvatko tietojen luovutusta koskevat poikkeukset kyseiseen tilanteeseen** [ellei ole selvää, että asiakirja tai tiedot on luovutettava tai niitä ei tule luovuttaa (kohta 5.11)].
- Tällaisessa tapauksessa hankekehittäjiä ja yhteistyökumppaneita pyydetään ilmoittamaan EIP:lle, miltä osin ne arvioivat pyydettyjen asiakirjojen kuuluvan EIP:n avoimuuspolitiikan poikkeuksien piiriin, sekä esittämään, mitä vahinkoa tietojen luovuttamisesta voisi aiheutua. Mikäli vastausta ei saada annetussa määräajassa, EIP päättää tietojen luovuttamisesta avoimuuspolitiikan sääntöjen mukaisesti.
- EIP:n on vastattava tietopyyntöihin **15 työpäivän** kuluessa siitä, kun pyyntö on vastaanotettu (kohta 5.22). Poikkeustapauksessa, esimerkiksi silloin, kun tietopyyntö on monimutkainen eikä vastausta voida antaa edellä mainitussa määräajassa (esim. pyyntö koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai tiedot eivät ole välittömästi saatavilla ja/tai tieto on hajanaista ja vaikeasti koottavissa), EIP pyrkii vastaamaan tietopyyntöön **viimeistään 30 työpäivän** kuluessa siitä, kun pyyntö on vastaanotettu (kohta 5.24).

Jos hankekehittäjä tai yhteistyökumppani on saanut EIP:n asiakirjaa koskevan luovutuspyynnön tai tarvitsee muutoin lisätietoa EIP:n avoimuuspolitiikasta, kyselyihin vastaa **EIP:n tietopalvelu** (infodesk@eib.org) tai hankkeen lähin yhteyshenkilö EIP:ssä (esim. rahoitusta hoitava lainavastaava).

*Yleistietoa tiedon saannista, kansalaisten osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä oikeussuojan saatavuudesta ympäristöasioissa löytyy myös Århusin yleissopimusta koskevasta UNECEn täytäntöönpano-oppaasta, **UNECE Implementation Guide on the Aarhus Convention**².*

2. <https://unece.org/environment-policy/publications/aarhus-convention-implementation-guide-second-edition>

Euroopan investointipankki
 98-100, boulevard Konrad Adenauer
 L-2950 Luxembourg
 +352 4379-1
www.eib.org

Information Desk
 +352 4379-22000
 +352 4379-62000
info@eib.org